

«Толерантність та нетерпимість»

Мета: розкрити поняття «толерантність», використовуючи історичні факти, афоризми видатних людей, показати певні рівні толерантної поведінки людини; розвивати вміння аналізувати, приймати рішення, вибирати правильну позицію; виховувати спостережливість, уважність до інших людей, здатність бачити і розуміти відмінність іншої людини від себе, вчити встановлювати стосунки на доброзичливій основі; виховувати чуйність, взаємоповагу, людяність, терпимість і небайдужість; виховувати почуття взаємодопомоги та дружнього прийняття іншої людини; сприяти формуванню ціннісних установок на толерантне спілкування та навичок толерантної поведінки, звичок.

Обладнання: картки, мультимедійна дошка, квітка - ромашка, кольорові олівці, відкидна дошка або ватман, маркери, тест.

Форма проведення: заняття з елементами тренінгу.

Слайд2: Епіграф до заходу: «Усі люди мають недоліки – хто більші, хто менші. Ось чому і дружба, і допомога, і спілкування були б неможливими, якби не існувало між нами взаємної терпимості»

Г.Гвіччардіні – італійський історик, філософ-гуманіст

Хід заняття

I. Організація.

II. Повідомлення теми та мети заняття.

Слайд1: Тема сьогоднішнього нашого тренінгу – «Толерантність та нетерпимість». Що означає поняття «толерантність»? Чи завжди ми в житті толерантні до інших людей? Які якості має толерантна людина і як їх виховати в собі? На ці та багато інших запитань нам доведеться сьогодні відповісти.

III. Основна частина тренінгу.

Психолог. Послухайте вірш В. Симоненка.

Ти знаєш, що ти людина?

Ти знаєш про це чи ні?

Усмішка твоя – єдина,
Мука твоя – єдина,
Очі твої – одні.
Більше тебе не буде,
Завтра на цій землі.
Інші ходитимуть люди,
Інші кохатимуть люди –
Добрі, ласкаві й злі.
Сьогодні усе для тебе –
Озера, гаї, степи.
І жити спішити треба,
Кохати спішити треба –
Гляди ж не проспи!
Бо ти на землі – людина,
І, хочеш того чи ні,
Усмішка твоя – єдина,
Мука твоя – єдина,
Очі твої – одні.

- Скажіть, про кого цей вірш? *(Відповіді можуть бути різними, але психолог повинен підвести до того, що цей вірш про кожного з нас.)*

- Люди народжуються в різних країнах, спілкуються різними мовами і вірять в різні речі. Але у багатьох нас є спільні риси.

Слайд 3. Інтерактивна вправа «Чим ми схожі?»

Учасники сідають по колу. Психолог обирає серед учасників одного за якоюсь реальною чи уявною схожою зі своєю рисою та запрошує його в центр кола. Обраний звертається до будь-кого з учасників у такий же спосіб. Але за іншою ознакою. Так продовжується доти, доки усі учасники не опиняться у колі.

Обговорення:

- Всі учасники вправи по черзі опинилися в центрі кола. Які емоції ви відчували, коли зверталися саме до вас?
- Чи хвилювалися ви, коли кожного наступного разу вас не обирали?
- Чи важко було тому хто стояв у центрі кола знайти схожу рису в іншому?
- А оскільки всі ж таки різні, то часто буває, що хто-небудь починає дразнити іншого.

Психолог. Усі люди різняться між собою. Одні мають білий колір шкіри, інші – чорний або жовтий. Одні люди високі, інші – невисокі. Одні стрункі, інші – повні. Люди звертають увагу на відмінності, але це не означає, що хтось є кращим за інших. Хоча в історії були випадки, коли люди лише через колір шкіри чи соціальне походження принижували інших людей, вважали їх гіршими за себе. Згадаємо такі випадки в історії людства. Чому виникають сварки, бійки, війни?

Війни виникають, мабуть, тому, що виникав розлад між людьми, не було між ними злагоди, кожен хотів слави або заздрив іншому, хотів довести, що він кращий, або прагнув помсти. Історичні факти війн такі: стародавній світ – Троянська війна – після викрадення Єлени ахейці розпочали війну з троянцями, щоб повернути дружину своєму царю.

Середньовіччя – війни виникали на релігійній підставі. Хрестові походи підняли Європу на війну проти іновірців-мусульман, за визволення гроба Господнього в Єрусалимі і продовжувались майже 200 років. Ці походи забрали життя сотень тисяч людей та принесли колосальні збитки.

Друга світова війна – Гітлер вважав арійську расу кращою за інші. Основний план Гітлера полягав у тому, щоб встановити панування над усім світом, перетворивши населення інших країн на рабів. Для віту це стало трагедією й призвело до смерті десятки мільйонів людей.

Сьогодні ми познайомимось з вами з новим словом « толерантність ».

Слайд 4

Поняття « толерантність » у різних мовах має різні відтінки. Я познайомлю вас лише з деякими.

- В англійській мові – це готовність і здатність без протесту сприймати особистість або подію.
- У французькій – повага свободи іншого, його способи думки, поведінки, політичних і релігійних поглядів.

- У китайській – уміння дозволяти, допускати, проявляти терпимість до інших.
- В арабській – прощення, поблажливість, схильність до інших.
- У перській – терпіння, витривалість, готовність до примирення.

Слайди 5,6 Визначення «толерантності»

Термін «толерантність» походить з латинської і означає різновид взаємодії та взаємовідносин між окремими людьми на основі взаємоповаги.

Толерантність – терпіння до чужих думок, поведінки, повага до національних і культурних відмінностей, прагнення до взаєморозуміння між народами світу.

Толерантність – це визнання і повага до інших людей, вміння жити разом з іншими людьми.

Толерантність передбачає, що у мене є свої погляди, у когось іншого вони інші, і хоча я ці погляди не поділяю, але терпимо до них ставлюся.

Слайд 7. Тези про толерантність.

Притча про аксакала

Помирає в одному поселенні старий аксакал. Прийшли до нього люди попрощатися, і говорять: «Скажи нам, мудрий старий, як вдалося тобі створити такий порядок у сім'ї, що усі сини та невістки, дочки й зяті жили разом в мирі і злагоді?» Не може вже говорити старий — подають йому папір, олівець, і він довго пише. Коли випав з рук вмираючого аркуш, дуже здивувалися всі — там 100 разів було написано одне слово — ТЕРПИМІСТЬ !»

Психолог. У мене є квітка, на пелюстках якої я завчасно написала основні риси, які притаманні толерантній терпимій людині. Ваше завдання полягає в тому, щоб розмалювати пелюстки ромашки різними кольорами, які асоціюються у вас з певними рисами характеру.

Учасники розмальовують ромашку. Далі обговорення:

Подивіться на ромашку свого сусіда, і дайте відповідь на запитання:

- Якими кольорами розмалювали пелюстки ви і ваш сусід?

- Як, ви, думаєте чому це переважно світлі, яскраві кольори?

Слайд 8. А тепер погляньте на мою квітку, чи відрізняються мої кольори від ваших?

Слайд 9.

- Наскільки ми з вами толерантні зараз і взаємо пройшовши тест.

«Ми різні - в цьому наше багатство.

Ми разом - в цьому наша сила»

Тест «Чи толерантна я людина?»

(Вибери ту відповідь, яку ти вважаєш вірною)

1. Для того, щоб не було війни.

- а) нічого не можливо зробити, тому що війни будуть завжди
- б) треба зрозуміти, з якої причини вони відбуваються

2. Розповідають про героїв, які проявили толерантність.

- а) тобі це не цікаво
- б) ти бажаєш більше дізнатись про них

3. Ти протистоїш насильству.

- а) насильством
- б) приєднуєшся до інших людей, щоб сказати «Ні»

4. Тебе зрадив товариш.

- а) ти йому помстишся
- б) ти будеш намагатися налагодити з ним відносини

5. Коли говорять про дітей, що постраждали від війни.

- а) ти почув і забув
- б) співчуваєш і хотів би чимось допомогти

6. Ти не згоден з кимсь.

а) ти не даси йому договорити

б) ти його дослухаєш

7. Тобі пропонують листуватися з іноземцями

а) тобі це не цікаво, ти не хочеш ділитися з ними своїми мріями, своїми думками

б) тобі цікаво з ними листуватися, пізнавати про їх життя, їх мрії, ділитися своїми мріями

Якщо в тебе майже одні «б».

Ти проявляєш високу толерантність. Ти громадянином мира, відповідальний, активний провідник миру у всьому світі. Розкажи друзям, як тобі це вдається.

Якщо в тебе від 3 до 7 «б».

Ти не дуже толерантний. Ти намагаєшся завжди нав'язати свої ідеї. Але ти допитливий, в тебе добра уява. Використовуй ці якості для боротьби з нетерпимістю.

Якщо в тебе менше ніж 3 «б».

Ти зовсім не толерантний. Якби ти був більшим оптимістом і тобі би подобалось вести дискусії, ти би став більш щасливим. Намагайся прикладати для цього більше зусиль.

Слайд 10. 4. Гра « Міст Дружби».

1. Конкурс. «Цікаве слово».

Запрошуються команди, які обирають собі конверт з літерами. Літери розподіляються між членами команди, які за короткий час повинні вишикуватися так, щоб утворилося слово (наприклад: дружба, товариш)

2. Конкурс. «Компліменти».

Запрошуються представники від команд, протилежного полу і отримують завдання сказати один одному якомога більше компліментів.

3. Гра «Асоціативний ряд»

- Давайте спробуємо на кожен літеру слова толерантність назвати рису характеру, притаманну толерантній людині.

(На дошці записане у стовпчик слово толерантність, і по черзі називають рису характеру і виходять записувати її)

Т – терплячий, товариський, тактовний.

О – обережний, об'єктивний, оригінальний, особливий.

Л – лояльний, лагідний, легкий у спілкуванні.

Е – енергійний, елегантний, ефективний.

Р – рівний, розсудливий, рівнозначний, рівноправний.

А – активний, акуратний, авторитетний.

Н – надійний, найдорожчий.

Т – терплячий.

Н – необхідний людям, ніжний, незалежний.

І – інтелігентний, ідеальний, ідейний.

С – співпереживаючий, співчуваючий, сприймаючий свободу думок і дій іншого, страждаючий.

Т – тактовний, товариський.

Ь.

Обговорення

- Чи подобаються вам риси характеру, які ми записали біля кожної букви?

- Мені теж дуже - дуже вони подобаються і я бажаю, щоб ви про них не забували та шукали їх у собі.

IV. Підсумок тренінгу

- Що нового дізналися на сьогоднішньому тренінгу?

- Сформулюйте, що таке толерантність?
- Яке значення має така риса характеру в житті людини? Чому необхідно бути толерантним?
- Чи допоможуть вам отримані сьогодні знання вийти з неординарних, критичних ситуацій?

- Для цього намагайтеся дотримуватись рекомендацій, побажань

Слайд 11. «Мішечка порад»:

- будьте готові до того, що всі люди різні – не кращі й не гірші, а просто різні;
- навчіться сприймати людей такими, якими вони є, не намагайтесь змінити в них те, що нам не подобається;
- цінують в кожній людині особистість і поважайте її думки, почуття, переконання, незалежно від того, чи збігаються вони з вашими;
- зберігайте „ своє обличчя ”, знайдіть себе і за будь-яких обставин залишайтеся самим собою.

Слайд 12. Дуже важливо в колективі дотримуватись 4 правила толерантного спілкування:

- } Бути завжди уважним;
- } Бути терпимим в спорі і аргументувати свою думку;
- } Бути гуманним і милосердним;
- } Не ображати співбесідника.

Слайд 13. Я хочу закінчити годину нашого спілкування словами німецького поета Гете: «Перед великим розумом я схиляю голову,

перед великим серцем я стаю на коліна».